

Muroma Hanna, Hörman Ari, Ratasvuori
Heta

24.2.2026

Maatalous- ja kalastusneuvoston 23.2.2026 neuvostoraportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 23.2.2026

Maatalous- ja kalastusneuvosto kokoontui 23.2.2026 Brysselissä.

Keskustelussa vuoden 2027 jälkeisestä yhteisestä maatalouspolitiikasta jäsenvaltiot pitivät tärkeänä sitä, että tulevat komission jäsenvaltioille antamat yhteisen maatalouspolitiikan suositukset pysyvät strategisella tasolla ja että jäsenvaltiot ovat tiiviisti mukana suositusten laatimisessa. Suositusten luonnosversioiden tulisi olla valmiita kesällä 2026, ja suositusten olisi määrä olla valmiita vuoden 2026 loppuun mennessä.

Keskustelussa hyvän kauppatavan vastaisia käytäntöjä koskevan direktiivin arvioinnista jäsenvaltiot pitivät direktiiviä hyvänä elementtinä hyvien kauppatavan vastaisiin käytäntöihin puuttumisessa sekä viljelijöiden ja pienten toimijoiden aseman vahvistamisessa. Jäsenvaltiot näkivät myös, että direktiiviä tulisi kehittää eteenpäin toimeenpanosta saatujen kokemusten sekä markkinoilla tapahtuneen kehityksen perusteella.

Neuvoston muissa asioissa käsiteltiin Latvian, Suomen, Ruotsin, Liettuan ja Viron tiedotusasia EU:n yhteisen maatalouspolitiikan tukijärjestelmän valvontaan liittyen, erityisesti tarkastusten laajuuden ja rahoitusoikaisujen riskin osalta. Jäsenvaltiot jakoivat laajasti huolen valvonnan suhteettomuudesta. Keskustelussa tuli esiin, että komission tulisi rahoitusoikaisujen antamisen sijaan keskittyä ongelmien ennaltaehkäisyyn ja antaa jäsenvaltioille aikaa ongelmien korjaamiseen.

Maatalous- ja kalastusneuvoston seuraava kokous järjestetään 30.3.2026 Brysselissä.

1. Esityslistan hyväksyminen (6298/26)

Esityslista hyväksyttiin.

2. A-kohtien hyväksyminen (6386/26, 6387/26)

A-kohdat hyväksyttiin.

3. Vuoden 2027 jälkeistä yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat ehdotukset (5875/26) (Muroma) *Periaatekeskustelu*

Samassa kohdassa käsiteltiin seuraava tiedotusasia:

Pyyntö siirtää säännöksiä kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa koskevasta asetusehdotuksesta YMP-asetusehdotukseen, YKP-asetusehdotukseen ja YMJ-asetusehdotukseen (6356/26)

Espanjan, Portugalin ja Ranskan tiedotusasia

Puheenjohtaja avasi asiakohdan käsittelyn ja sanoi Espanjan, Portugalin ja Ranskan tiedotusasiaan liittyen, että artiklasiirroista NRP-asetuksesta sektorikohtaisiin asetuksiin on keskusteltu, ja puheenjohtajavaltion laatimaa ehdotusta artiklasiirroista tuettiin laajasti Coreperin kokouksessa. Puheenjohtajavaltio pyrkii takaamaan maatalousneuvostolle mahdollisuuden keskustella säännöllisesti maatalouteen liittyvien asioiden edistymisestä.

Puheenjohtajavaltio on toimittanut seuraavat kysymykset neuvoston keskustelua varten:

Yhteisen maatalouspolitiikan kansallisia suosituksia koskien, kuinka arvioitte

Kohta 1) suositusten laajuutta ja luonnetta strategisena ohjausmekanismina yhteisen maatalouspolitiikan toimenpiteiden suunnittelua varten

Kohta 2) suositusten roolia ja suhdetta kokonaisvaltaiseen muiden maatalouteen ja maaseutualueisiin vaikuttavien toimenpiteiden politiikkasuunnitteluun kansallisten NRP-suunnitelmien alla

Kohta 3) suositusten aikajanaa ja jäsenvaltioiden osallisuutta prosessissa?

Komissaari Hansen sanoi, että komissio ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä yhteisen maatalouspolitiikan suositusten työstämisessä. Suositukset eivät ole laillisesti sitovia, mutta niiden tavoitteena on taata tasavertainen toimintakenttä jäsenvaltioiden kesken. Komissio lupaa suositusten työstämisessä räätälöityä lähestymistapaa, mutta ei kunnianhimon kustannuksella. Suositusten tulisi heijastella jäsenvaltioiden tarpeita ja haasteita sekä yhteisiä elementtejä yhteisessä maatalouspolitiikassa. Kyseessä ei ole ylhäältä alas tapahtuva harjoitus, vaan avoin ja läpinäkyvä prosessi. Kaikkia jäsenvaltioita kohdellaan tasavertaisesti. Suositusten tulisi ohjata ja tukea jäsenvaltioita NRP-suunnitelmien laatimisessa.

Komissio keskustelee jäsenvaltioiden kanssa suosituksista kahdenvälisesti. Suositusten tulee olla realistisesti toimeenpantavissa. Ensimmäiset luonnokset suosituksista olisi määrä saada aikaan vuoden 2026 puolivälissä ja suositusten olisi määrä olla valmiina vuoden loppuun mennessä. Komissaari totesi Espanjan, Ranskan ja Portugalin tiedotusasiaan viitaten, että artiklasiirtojen suhteen pitää siirtyä nopeisiin teknisiin keskusteluihin, etenkin määritelmiin liittyvien elementtien osalta.

Keskustelussa suuri joukko jäsenvaltioita ilmaisi tukensa Ranskan tiedotusasialle koskien artiklasiirtoja NRP-asetuksesta sektorikohtaisiin asetuksiin. Tukensa ilmaisseiden jäsenvaltioiden mukaan artiklasiirrot selkeyttäisivät ja vahvistaisivat yhteisen maatalouspolitiikan lainsäädäntökokonaisuutta.

Jäsenvaltiot ilmaisivat tyytyväisyyttä siitä, että suositukset eivät ole laillisesti sitovia elementtejä. Jäsenvaltiot pitivät tärkeinä sitä, että suositukset pysyvät strategisella tasolla, niissä on jäsenvaltioille riittävästi joustavuutta ja niissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden erityispiirteet. Keskustelussa nousi esiin, että tulisi selvittää sitä, mikä suhde yhteisen maatalouspolitiikan suosituksilla on vuotuisiin semester-suosituksiin. Muutama jäsenvaltio, Suomi mukaan lukien, piti tärkeänä maaseutualueiden huomioimista suosituksissa. Jäsenvaltiot pitivät tärkeänä, että jäsenvaltiot ovat tiiviisti mukana suositusten valmistelussa. Aikataulun suhteen jäsenvaltiot pitivät pääosin suositusten aikataulua hyväksyttävänä. Osa painotti, että suositukset tulee antaa ajoissa, jotta ne voidaan huomioida kansallisissa suunnitelmissa. Osa maista toi esille, että jo nyt pitäisi miettiä siirtymäajan järjestelyjä ohjelmakausien vaihtuessa. Jäsenvaltiot olivat tyytyväisiä siihen, että komissio on aloittanut keskustelut jäsenvaltioiden kanssa. Jotkut jäsenvaltiot totesivat, että jäsenvaltioiden ja komission käymät keskustelut eivät saa ennakoida liikaa tulevia rahoituskehyksiä.

Suomi totesi, että suositusten on oltava strategisia eikä niiden pidä sisältää määrällisiä tavoitteita. Jäsenvaltioille tulee jäädä jouston varaa päättää itse, millaisilla toimenpiteillä suositukset pannaan parhaiten toimeen. Suomi sanoi, että on tärkeää, että CAP-suositukset ottavat huomioon myös maaseudun kehittämisen merkityksen osana kumppanuusrahastoa.

Puheenjohtaja totesi, että Kypros on puheenjohtajakauden alusta lähtien ollut valmiina siirtämään NRP-asetuksesta artikloja kahteen sektorikohtaiseen asetukseen. Puheenjohtaja haluaa, että kaikki

jäsenvaltiot voivat osallistua keskusteluihin aktiivisesti tulevana kuukausina. Puheenjohtajan näkemys on, että on tärkeää, että yhteinen maatalouspolitiikka on selkeä ja johdonmukainen kokonaisuus, mutta kuitenkin niin, että komission ehdotuksen arkkitehtuuriin ei kajota. Ei haluta aiheuttaa fiskaalisia vaikutuksia muihin politiikkoihin. Puheenjohtajamaan päätöksissä otetaan huomioon Ranskan ehdotukset. Tulee olla varovainen, ettei häiritä olemassa olevaa tasapainoa. Viljelijän määritelmästä käydään vielä tekninen keskustelu eri työryhmissä, mutta tekstin ollessa hakasulkeissa, päätös tapahtuu horisontaalisessa MFF-työryhmässä. Puheenjohtaja totesi, että uudistetut asetustekstit tullaan esittelemään maaliskuun aikana.

Komissaari sanoi, että aikataulun suhteen on tärkeää saada suositukset hyvälle mallille kesällä. Suositukset eivät ole oikeudellisesti sitovia eikä mitään numeerisia tavoitteita tule. Komissio järjestää jäsenvaltioiden kanssa kahdenvälisiä keskusteluja suosituksista. Usean jäsenvaltion kanssa keskustelu on jo käyty, ja keskustelut on sovittu myös muiden kanssa. Mitä tulee artiklojen siirtoon NRP-asetuksesta CAP-asetukseen, on tärkeää nopeuttaa substanssityötä eri neuvoston foorumeilla, ja teknisellä tasolla tulee pikaisesti vielä keskustella määritelmistä.

Puheenjohtaja veti keskustelua yhteen sanoen, että jäsenvaltiot olivat tyytyväisiä siihen, että komission antamat suositukset eivät ole sitovia. Keskustelussa nousi esiin, että jäsenvaltioiden erityispiirteet tulee ottaa huomioon, myös maaseutualueita koskien. Myös se tuli keskustelussa esiin, että on tärkeää, että jäsenvaltioilla on aktiivinen rooli prosessissa. Jäsenvaltiot ilmaisivat tyytyväisyyttä siitä, että komissio on aloittanut keskustelut jäsenvaltioiden kanssa. Jotkut jäsenvaltiot totesivat, että dialogi ei saa ennakoida liikaa tulevia rahoituskehyspuitteita. Jotkut jäsenvaltiot korostivat, että on tarve järjestää siirtymävaihe nykyiseltä kaudelta tulevalle. Puheenjohtaja totesi, että ehkä komissio voisi tarkastella tätä tarvetta, jotta voidaan varmistaa jatkuvuuden toteutuminen sektorilla. Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn.

4. Kertomus hyvän kauppatajan vastaisia käytäntöjä koskevan direktiivin arvioinnista (5306/26, 16217/25) (Muroma)

Komissio esittelee

Keskustelu

Puheenjohtaja avasi keskustelun todeten, että komissaari Hansen esittelee kertomuksen. Puheenjohtaja on esittänyt kaksi kysymystä keskusteluun.

Kysymys 1: Tulevan hyvän kauppatajan vastaisia käytäntöjä koskevan direktiivin (UTP-direktiivi) tarkistuksen yhteydessä, miten direktiivin uudistaminen voisi entisestään vahvistaa viljelijöiden ja pienien tavarantoimittajien asemaa elintarvikeketjussa, samalla kun tuetaan direktiivin johdonmukaista ja tehokasta täytäntöönpanoa jäsenvaltioissa sekä kunnioitetaan sisämarkkinoita ja suhteellisuusperiaatetta?

Kysymys 2: Miten näette hyvän kauppatajan vastaisia käytäntöjä koskevan sääntelykehyksen roolin tilanteissa, joissa viljelijöille saatetaan siirtää suhteettomia riskejä tai kustannuksia, samalla kun turvataan yhteisen maatalouspolitiikan markkinasuuntautunut luonne?

Komissaari Hansen totesi, että UTP-direktiivin hyväksyminen vuonna 2019 oli selkeä viesti tukea pieniä toimijoita ja pyrkiä estämään hyvän kauppatajan vastaisia käytäntöjä. Komission arviointi osoittaa, että direktiivi on aikaansaanut myönteisiä vaikutuksia elintarvikeketjussa. Direktiivin toimeenpano ei ole yhdenmukaista jäsenvaltioissa ja tätä tulee tarkastella tulevaisuudessa. Tärkeä oppi arvioinnista on tietoisuuden lisääminen viljelijöiden keskuudessa. Monet pienet toimijat eivät ole tietoisia oikeuksistaan ja pelkäävät kustotoimia, jos ilmoittavat hyvän kauppatajan vastaisista käytännöistä. Yli 4600 tutkintaa on aloitettu direktiivin voimaantulon jälkeen ja sakkoja on annettu yli 40 miljoonan euron edestä. Arviointi osoittaa, että direktiivi on tärkeä jatkossakin, ja antaa suojaa viljelijöille ja pienille toimijoille. Komissio pyrkii katsomaan arvioinnin pohjalta direktiivin toimivuutta ja pyrkii takaamaan, että lainsäädäntöpuiteisto on sopiva.

Keskustelussa jäsenvaltiot pitivät direktiiviä hyvänä elementtinä hyvien kauppataavan vastaisiin käytäntöihin puuttumisessa sekä viljelijöiden ja pienten toimijoiden aseman vahvistamisessa. Jäsenvaltiot näkivät, että direktiivillä on ollut myönteisiä vaikutuksia epäreiluihin kauppatapoihin puuttumisessa. Useat jäsenvaltiot totesivat, että toimijoiden pelko kostotoimista on epäreiluisista kauppatavoista raportoinnin esteenä ja painottivat toimijoiden suojelun olevan tärkeää. Myös anonyymien ilmoittamisen mahdollisuutta ehdotettiin keinona avoimuuden parantamiseksi.

Jäsenvaltiot näkivät, että direktiiviä tulisi kehittää eteenpäin toimeenpanosta saatujen kokemusten sekä markkinoilla tapahtuneen kehityksen perusteella. Moni jäsenvaltio näki, että direktiivin uudistuksessa tulisi ottaa huomioon viljelijöiden tilanne ja taata yhteismarkkinoiden toiminta. Uusia epäterveitä kauppatapoja oltiin valmiita lisäämään listalle. Keskustelussa nousi myös esiin, että jos direktiivin soveltamisalaa tarkastellaan, pitää mahdollistaa tasaiset toimintamahdollisuudet kaikille toimijoille. Keskustelussa nousi esiin, että tulee suojella heikommassa asemassa olevia viljelijöitä, etteivät he joudu myymään tuotteita alle tuotantokustannusten. Jäsenvaltiot suhtautuivat kriittisesti alle tuotantokustannusten myymiseen ja osa oli sitä mieltä, että se tulisi kieltää. Toisaalta osa näki tällaisen kiellon olevan vaikea toteuttaa ja valvoa käytännössä. Yksi jäsenmaa oli sitä mieltä, että nykyinen direktiivi toimii hyvin eikä uudistustarvetta ole.

Muutama jäsenvaltio, Suomi mukaan lukien, nosti esiin haasteet liittyen kaupan omiin merkkeihin. Suomi totesi, että Suomessa on tunnistettu kaupan omien merkkien aiheuttama epätasapaino markkinoilla ja sitä pyritään ratkaisemaan kansallisen elintarvikemarkkinalain muutoksissa. Suomi sanoi, että yhtenäismarkkinoiden toimivuuden takaamiseksi ja alkutuottajien aseman vahvistamiseksi tarvitaan kuitenkin myös EU-tasolla tutkimusperusteista tietoa kaupan omien merkkien vaikutuksesta sekä nopeaa reagointia sääntelyn kautta.

Komissaari Hansen totesi, että yhteinen tavoite on suojella viljelijöitä. Jäsenvaltioiden käymä keskustelu tulee otetuksi mukaan komission tekemään työhön. Jatkotyön ja direktiivin tarkistuksen tulee perustua siihen, mikä toimii ja mitä puutteita järjestelmässä vielä on.

Puheenjohtaja totesi, että direktiivin täytäntöönpano on jäsenvaltioiden vastuulla. Puheenjohtaja veti keskustelua yhteen kerraten, että monessa puheenvuorossa mainittiin, että uudistuksessa tulee ottaa huomioon viljelijöiden tilanne ja taata yhteismarkkinoiden toiminta. Keskustelussa nousi myös esiin, että kun uudelleentarkastellaan direktiivin soveltamisalaa, pitää mahdollistaa tasaiset toimintamahdollisuudet kaikille toimijoille ja suojella niitä viljelijöitä, jotka ovat heikommassa asemassa, etteivät he joudu myymään tuotteita alle tuotantokustannusten. Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn.

5. Muut asiat

a) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

- i) **Pyyntö siirtää säännöksiä kansallista ja alueellista kumppanuussuunnitelmaa koskevasta asetusehdotuksesta YMP-asetusehdotukseen, YKP-asetusehdotukseen ja YMJ-asetusehdotukseen (6356/26) (Muroma)**
Espanjan, Portugalin ja Ranskan tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin kohdan 3 yhteydessä.

b) **YMP:n valvontakehyksen soveltaminen vuosien 2023–2027 YMP:n strategiasuunnitelmien puitteissa (6354/26) (Muroma)** *Latvian, Liettuan, Ruotsin, Suomen, Tanskan ja Viron tiedotusasia*

Latvia esitteli asiakohdan todeten, että komission tulisi katsoa yhteisen maatalouspolitiikan valvontakehyksen mukaisia tarkistuksia riskiperusteisesti ja parantaa valvontajärjestelmää, eikä antaa suoraan rahoitusoikaisuja jäsenvaltioille. Tulisi käydä vuoropuhelua ja käyttää hyväksi nykyisellä kaudella saatuja kokemuksia valvontajärjestelmän ja tilanteen parantamiseksi.

Keskustelussa 15 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Kaikki puheenvuoron pitäneet jäsenvaltiot tukivat tiedotusasiaa sanoen, että nykyinen valvontajärjestelmä ja siitä seuraavat sanktiot johtavat kohtuuttomiin seurauksiin viljelijöille. Rahoitusoikaisujen sijaan komission tulisi keskittyä ongelmien ennaltaehkäisyyn ja antaa jäsenvaltioille aikaa korjata ongelmat. Keskustelussa tuotiin esiin Latvian alustuksen tavoin, että tulevalla kaudella olisi hyvä käyttää hyödyksi nykyiseltä kaudelta saatuja oppeja.

Suomi totesi, että nykyisessä järjestelmässä yksikin virhe voi aiheuttaa sen, että 2 % olennaisuusraja ylittyy interventiotasolla, mikä voi johtaa rahoitusoikaisuihin. Ennen rahoitusoikaisuja jäsenvaltioille tulisi antaa aikaa korjaaviin toimenpiteisiin. Suomi huomautti, että politiikan yksinkertaistamispyrkimykset eivät tuota toivottua tulosta, jos koko prosessia, myös valvonta- ja tilintarkastusnäkökohtia, ei yksinkertaisteta.

Komissaari Hansen kiitti Latviaa ja muita jäsenvaltioita, jotka tukivat asiakohdtaa. Komissio on antanut joustavuutta interventiojärjestelmiin, jotta hallinto- ja valvontajärjestelmä toimisi jäsenvaltioissa hyvin. On tärkeää linjata yhteisen maatalouspolitiikan valvontajärjestelmä yhdenmukaiseksi yksinkertaistamistavoitteiden kanssa. Komissio tekee ohjeistuksia ja suosituksia, jotta jäsenvaltioita autetaan suunnittelemaan järjestelmiä ja parantamaan niitä. Kahden prosentin virhetason ylitys tarkoittaa, että järjestelmissä on parantamisen varaa. Kun kahden prosentin kynnys ylitetään, komissio ei enää voi antaa vakuuksia siitä, että asianomaiset tuotokset saavutettaisiin. Komissio ehdottaa, että ensi kuussa järjestetään korkean tason tapahtuma, jossa komission edustajat, todentamisviranomaiset ja maksajavirastot kokoontuvat ja tarkastelevat valvontajärjestelmän oikeasuhtaisuutta. Kokouksessa voidaan miettiä, miten puuttua ongelmiin ja miten jäsenvaltiot voisivat käyttää hyväkseen nykyjoustoa lainsäädännössä. Komissio ehdottaa, että seuraavan kahden viikon aikana pidetään kahdenvälisiä kokouksia, jossa jäsenmaat voivat tuoda esille huoliaan, jotta ensi kuun kokouksessa voidaan tarkastella näitä kysymyksiä.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn todeten, että neuvosto on ottanut tiedoksi komission ja jäsenvaltioiden puheenvuorot.

c) Maatalouteen vaikuttavia luonnonkatastrofeja koskeva eurooppalainen jälleenvakuutusjärjestelmä (6505/26) (Muroma)
Portugalin tiedotusasia

Portugali esitteli asiakohdan. Rahoituksen suhteen on rakenteellinen ongelma; ei ole riittäviä välineitä käsitellä maatalouteen vaikuttavia luonnonkatastrofeja. Siksi on tärkeää ottaa käyttöön jälleenvakuutusjärjestelmä harvinaisia mutta erittäin vakavia sääilmiöitä varten. Jälleenvakuutusjärjestelmän tarkoituksena on täydentää olemassa olevia vakuutusjärjestelmiä, kun muut järjestelmät eivät yksin pysty käsittelemään kaikkia ongelmia. Portugali odottaa komission ehdotusta asiasta. Lisäksi tulee investoida uusiin teknologioihin, kriisinsietokykyisiä kasveja tarvitaan ruokaturvan ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi.

Keskustelussa 14 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Puheenvuoron käyttäneet jäsenvaltiot ilmaisivat solidaarisuutensa Portugalille maan kohtaamien myrskyvahinkojen johdosta ja suhtautuivat myönteisesti Portugalin aloitteeseen vakuutusjärjestelmän perustamisesta. Keskustelussa nousi esiin, että olisi hyvä, että vakuutusjärjestelmä olisi muita järjestelmiä täydentävä elementti. Keskustelussa nousi myös esiin, että tulisi selvittää miten järjestelmä toimisi käytännössä ja mikä olisi sen aktivointikynnys. Jäsenvaltiot pyysivät komissiota tarkastelemaan ehdotusta.

Komissaari Hansen totesi, että katastrofaaliset ilmiöt ovat tulleet jäädäkseen, ja vain pahenevat tulevina vuosina. Vakuutuskattavuus on heikko, koska viljelijät eivät saa vakuutuksia, vaikka haluaisivat. Komissio tekee EIP:n kanssa yhteistyötä ja käsittelee jälleenvakuutusjärjestelmää. Tulosten pitäisi olla valmiita kesällä, joten komissaari sanoi palaavansa asiaan kesällä.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn todeten, että neuvosto on ottanut tiedoksi komission ja jäsenvaltioiden puheenvuorot.

d) EU:n sianliha-alan vaikeudet – poikkeuksellisen tuen tarve (6418/3/26 REV 3) (Mura)

Romanian tiedotusasia

Romania esitteli asian. Sianliha-alalla on vaikea tilanne Romaniassa ja EU:ssa. Tilanne on heikentänyt sianliha-alan kannattavuutta ja elinkelpoisuutta. Alan vaikea tilanne johtuu Kiinan asettamista tulleista, sekä kolmansien maiden asettamista vientirajoituksista afrikkalaisesta sikarutosta johtuen. Tilanne on aiheuttanut Romaniassa suuret tappiot tuottajille. Romania pyytää komissiolta mahdollisuutta myöntää tukea markkinajärjestelyasetuksen 219 artiklan mukaisesti.

Keskustelussa 13 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Suurin osa puheenvuoron pitäneistä jäsenvaltioista jakoi Romanian huolen sianlihansektorin vaikeasta tilanteesta ja pyysi komissiolta tukea tilanteen helpottamiseksi. Keskustelussa tuotiin esille, että tilanteeseen on vaikuttanut muun muassa Kiinan asettamat tullit sekä eläintaudit. Kaksi jäsenvaltiota pyysi komissiota tuen sijaan vain seuraamaan ja tarkkailemaan tilannetta. Yksi jäsenvaltio käytti puheenvuoron ilmaistakseen huolen Kiinan sianlihalle ja maitotuotteille asettamista tulleista ja totesi, että olisi tärkeää laatia valitus WTO:n puitteissa.

Komissaari Hansen sanoi tietävänsä sianliha-alan haasteista; tuottajahinnat ovat alenemassa ja kuluttajien tottumukset muuttumassa. Lisäksi afrikkalainen sikarutto aiheuttaa haasteita. Hyvä uutinen kuitenkin on, että hinnat ovat elpymässä. Viime vuonna tuotantoa lisättiin huomattavasti ja hinnat laskivat. Tähän vaikutti myös eläintautitilanne ja Kiinan asettamat tullit. Kiina on suurin sianlihan ostaja. Tällä hetkellä sianlihansektorilla ei ole vielä sellainen tilanne, että tukea voitaisiin aktivoida kriisituen puitteissa. Jäsenvaltioiden on kuitenkin mahdollista antaa sianlihantuottajille tukea esimerkiksi valtioneuvostojärjestelyjen avulla.

Puheenjohtaja päätti asiakohdan käsittelyn todeten, että neuvosto on ottanut tiedoksi komission ja jäsenvaltioiden puheenvuorot.

a) (jatkoa) Käsiteltävänä oleva säädösehdotus (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

ii) Kehotus toimenpiteisiin, joilla varmistetaan tavanomaisten kasvinsuojeluratkaisujen saatavuus ja elintarviketuotannon kannattavuus (6470/26) (Hörman)
Viron tiedotusasia

Viro ja maaryhmä korostavat tarvetta varmistaa, että perinteiset kemialliset kasvinsuojeluratkaisut pysyvät viljelijöiden käytettävissä, jotta EU:n ruokatuotannon elinkelpoisuus voidaan turvata. Komissio on todennut, että vaihtoehtoiset menetelmät eivät kehity yhtä nopeasti kuin kemiallisia tehoaineita poistetaan markkinoilta, mikä voi vaarantaa EU:n kyvyn tuottaa riittävästi ruokaa. Vaikka Omnibus-paketti sisältää toimia biopestisidien markkinoille pääsyn nopeuttamiseksi, se ei vastaa komission aiemmin antamiin lupauksiin varmistaa, että maatalouden elinkelpoisuus huomioidaan päätöksenteossa.

Viro ehdottaa, että päätöksenteossa ei tulisi nojata pelkästään turvallisuuskriteereihin, vaan tilanteissa, joissa vaihtoehtoja ei ole, on tehtävä pakollinen sosioekonominen kestävyysarvio. Tätä varten kasvinsuojeluaineasetusta (EY 1107/2009) tulisi muuttaa siten, että tehoaineiden hyväksynnässä ja valmisteiden lupamenettelyissä arvioidaan myös viljelyn elinkelpoisuus mutta samalla varmistetaan, ettei aineiden käyttö aiheuta ei-hyväksyttäviä riskejä.

Viron esityksessä todetaan, että asiantuntija-arvioiden mukaan biologiset kasvinsuojeluaineet eivät voi korvata kemiallisia yksi yhteen, sillä niiden toimintamekanismit ovat erilaisia ja vaikutus usein heikompi tai rajatumpi. Kemiallisten aineiden vähentäminen kaventaisi torjuttavien tuholaisten ja kasvitautien torjuntavaroja, mikä voi johtaa resistenssin kehittymiseen, satotappioihin, laadun heikkenemiseen ja uusien tuholaisten leviämiseen. Tämä voi lopulta aiheuttaa sadon laskua, hintojen nousua, tuonnin kasvua ja suurempia ympäristövaikutuksia kolmansissa maissa.

Siksi Viro ja maaryhmä ehdottavat, että asetusta 1107/2009 muutetaan laajemmin siten, että tehoaineiden ja kasvinsuojeluaineiden hyväksyntämenettelyt huomioivat maatalouden elinkelpoisuuden ja käytännön vaikutukset erityisesti silloin, kun tehokkaita vaihtoehtoja ei ole saatavilla.

iii) Huolenaiheet, jotka koskevat Euroopan komission ehdotusta sisällyttää käsiteltyjen siementen kylvö kasvinsuojeluaineiden käytön määritelmään (6465/26) (Hörman)
Puolan tiedotusasia

Puola ja sitä tukevat maat ilmaisevat huolensa Euroopan komission ehdotuksesta, joka laajentaisi kasvinsuojeluaineiden käytön määritelmää koskemaan myös kasvinsuojeluaineilla käsiteltyjen siementen kylvämistä. Ehdotuksen pelätään lisäävän viljelijöiden hallinnollista taakkaa, vaikka Omnibus-paketin tavoite on päinvastoin keventää sitä.

Ehdotuksen mukaan viljelijöiden pitäisi rekisteröidä käsiteltyjen siementen kylvö ja kylväjien olisi suoritettava kasvinsuojeluainekoulutus, mikä aiheuttaa ongelmia erityisesti työvoimapulan vuoksi. Lisäksi ehdotus lisää oikeudellista epävarmuutta, koska se voi olla ristiriidassa kasvinsuojeluaineasetuksen (EY 1107/2009) kanssa.

Maat vaativat komissiota peruuttamaan muutosehdotuksen, sillä niiden mielestä kasvinsuojeluaineiden käyttö tarkoittaa siementen käsittelyä, ei jo käsiteltyjen siementen kylvöä. Viljelijät odottavat byrokratian vähentämistä, ei uusien velvoitteiden lisäämistä.

Viron ja Puolan tiedotusasiat (ii- ja iii-kohdat) käsiteltiin yhdessä julkisessa keskustelussa.

Useat jäsenmaat (18) pitivät Viron ja Puolan lisäksi puheenvuoronsa, joissa pääsääntöisesti kiitettiin Viron ja Puolan esiin nostamia aiheita ja jaettiin asiakohdissa esitetyt huolet. Puheenvuoroissa tuettiin Viron esitystä siinä, että kasvinsuojeluaineiden hyväksynnässä tai uudelleenarvioinnissa pitää ottaa huomioon maataloustuotannon kannalta kriittisten ja toimivien vaihtoehtojen olemassaolo. Mikäli vaihtoehtoja ei ole, on huomioitava sosio-ekonomiset ja maataloustuotannon elinvoimaisuus. Samalla ei kuitenkaan saa tinkiä riskinarvioinnista eikä tule vaarantaa ympäristö- tai terveysturvallisuutta.

Valtaosassa puheenvuoroista jaettiin Puolan nostama huoli tarpeettoman hallinnollisen taakan lisääntymisestä, mikäli käsitellyn siemenen kylväminen tai taimiaineiston istuttaminen tulkitaan kasvinsuojeluaineen käyttämiseksi. Joissakin puheenvuoroista todettiin, että asiaa pitää tutkia tarkemmin toimivan ratkaisun löytämiseksi ja osittain ymmärrettiin komission esitystä. Vain yhdessä puheenvuorossa todettiin selvästi, ettei Viron tai Puolan esittämiä ongelmia ole eikä tueta asiakohtien esityksiä.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin Viroa ja Puolaa tärkeiden aiheiden nostamisesta esiin. Suomi tukee vahvasti tavoitetta yksinkertaistaa sääntelyä ja keventää hallinnollista taakkaa, samalla kuitenkin säilyttäen korkea terveyden- ja ympäristönsuojelun taso. Puheenvuorossa tuettiin Puolaa siinä, että ehdotettu kasvinsuojeluaineiden käytön laajempi määritelmä johtaisi siihen, että jokainen, joka kylvää peitattua siementä tai istuttaa käsiteltyjä taimia tulisi olla erikseen sertifioitu kasvinsuojeluaineiden ammattimaisiksi käyttäjäksi. Ehdotettu muutos aiheuttaisi aivan turhaa hallinnollista taakkaa eikä siksi ole Omnibus -ehdotuksen tavoitteiden mukainen. Nykytilanne on riittävä varmistamaan kasvinsuojeluaineiden turvallinen ja kestävä käyttö, eikä ehdotettu muutos tältäkkään osin ole perusteltu. Esimerkkinä puheenvuorossa kerrottiin, että Suomessa istutetaan vuosittain noin 160 miljoonaa metsäpuuntainta, joista suurin osa on käsitelty kasvinsuojeluaineella. Istuttajat ovat pääosin tilapäisiä kausityöntekijöitä, jotka saavat tarvittavan opastuksen työhönsä.

Suomen puheenvuorossa todettiin myös, että Viron ehdotus maatalouden elinvoimaisuuden huomioimisesta kasvinsuojeluaineiden hyväksymisen yhteydessä on erittäin ajankohtainen ja tärkeä komission vision mukainen aihe. Puheenvuorossa kannatettiin tämän ehdotuksen tarkempaa selvittämistä. Tehoaineiden poistumiset ovat näkyneet hyvin selkeästi meidän pienillä kasvinsuojeluainemarkkinoillamme. Ilman korjaavia toimia meillä on pian puutetta tehokkaista työkaluista kasvintuhoojia vastaan.

Vastauspuheenvuorossaan komissaari Varhelyi totesi, että Viron esittämä huoli on ratkaistu jo komission antamassa ruoka- ja rehuturvallisuuden yksinkertaistamispaketissa (Omnibus X). Paketissa esitetään esimerkiksi määräaikaisen hyväksynnän mahdollisuutta, mikäli kasvinsuojeluaineelle ei ole toimivia vaihtoehtoja. Ympäristö- tai terveysturvallisuus ei kuitenkaan saa vaarantua. Komissaari totesi Puolan nostamaan asiaan, käsitellyn siemenen kylväminen tai taimien istuttaminen on kasvinsuojeluaineen saattamista luontoon tai maaperään ja siten kasvinsuojeluaineen käyttämistä ja samalla voi aiheuttaa terveysriski kylväjälle tai istuttajalle. Nykyinen lainsäädäntö on tämän osalta tulkinnanvarainen ja sen vuoksi tarvitaan selvennys, myös sisämarkkinoiden näkökulmasta. Samalla ei kuitenkaan ole tarkoitus luoda uutta hallinnollista taakkaa, eikä komissio katso näin aiheutuvankaan. Lopuksi komissaari toivoo komission yksinkertaistamispaketille nopeaa käsittelyä ja voimaantuloa.

Asiakohtien käsittelyn lopuksi puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen esitetyt tiedotusasiat ja niistä käydyin keskustelun tiedoksi.

e) EU:n kalastusalan määrätietoisen puolustamisen tärkeys makrillia koskevissa rannikkovaltioiden keskeisissä neuvotteluissa (6562/26) (Ratasvuori)
Irlannin tiedotusasia

Irlanti nosti jälleen esille huolen siitä, että neljä rannikkovaltiota päätti makrillin kalastusmahdollisuuksista joulukuussa 2025 ilman EU:ta. Irlanti korosti, että kolmansien maiden toiminta on heikentänyt makrillikantaa ja aiheuttanut taloudellisia menetyksiä EU:n kalastussektorille.

Rannikkovaltioneuvotteluissa makrillin jakosopimusta ei ole saavutettu. Koska väliaikainen kalastuskiintiö on erittäin alhainen ja kalastuskausi on jo alkanut, taloudelliset vaikutukset EU:n kalastuslaivastolle kasvavat, ellei neuvotteluissa saada aikaan EU:n etuja huomioivaa ratkaisua.

EU osallistuu rannikkovaltioneuvotteluihin maaliskuussa. Neuvotteluista toivotaan positiivista tulosta, joka turvaa oikeudenmukaisen ja kattavan jakojärjestelyn sekä kiintiön, joka tukee kannan toipumista ja turvaa tasapuoliset toimintaedellytykset EU:n kalastajille.

Jäsenvaltiot (Espanja, Ranska, Puola, Kreikka, Portugali, Saksa, Italia, Belgia, Alankomaat, Ruotsi, Itävalta, Tanska) painottivat tilanteen vakaavuutta ja vaativat komissiota ryhtymään toimiin. Sopimus on saatava aikaan EU:n intressit huomioiden. Itävalta viittasi myös tilastoja koskevan asetuksen yksinkertaistamiseen liittyviin huoliin.

Komissaari Kadis toisti tammikuussa esittämänsä viestin, että hän ymmärtää jäsenvaltioiden huolet. Kolmansien maiden tekemä sopimus laadittiin ilman EU:ta. Kyseinen järjestely ei myöskään huomioi ylikalastamista. Rannikkovaltiot eivät kuitenkaan ole vielä täysin asettaneet kiintiöitään ja komissaari näkee, että asiassa on vielä mahdollisuus toimia. Tammikuun maatalous- ja kalastusneuvoston jälkeen käytiin neuvottelukierros, jossa kumppanit totesivat neljän maan (Norja, Islanti, Yhdistynyt kuningaskunta ja Färsaaret) tekemän sopimuksen olevan lähtökohta yhteisymmärryksen löytämiselle. Komissio teki selväksi, että kyseinen sopimus ei ole hyväksyttävissä. Komissio on pyrkinyt kaikilla tasoilla tuomaan esille EU:n näkökannan. Kööpenhaminassa järjestetään uusi neuvottelukierros maaliskuun alussa. Komissaari totesi, että nyt ollaan ratkaisevassa vaiheessa ja kaikki osapuolet olisi saatava mukaan, jotta saadaan kattava, kaikki osapuolet huomioiva sopimus. Komissio tekee kaikkensa taatakseen makrillikannan kestävä hoidon ja EU:n intressien puolustamisen.

Neuvosto otti tiedoksi komission ja jäsenvaltioiden kannat asiaan.

Suomen edustajat

Ministeri Essayah, ea. Mattila, Hielm, Kaila, Muroma MMM; Fant VNK; Hirvonen, Valonen, Hörman, Ratasvuori, Uusivirta, Siljama EUE

Asiakirjat

Mainittu asiakohdittain

Liitteet	-
Viite	-